

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Nuclevs Coppensteinivs Conceptvvm Prædicabilivm In
Dominicas Festaqve omnia per Annum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1624

Dominica V. Post Trinitatem. Duc in altum. Laxate retia vestra. Luc. 5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](#)

DOMINICA V. POST TRI-
NITATEM.

Duc in altum. Laxate retia vestra.
Luc. 5.

TObias cap. 6. Raphaelis iussu feliciter
piscatus pescem est, quo dæmonem
fugavit, matrimonium prosperavit, cæ-
citatatem patris cōsanauit, Petrus felicius,
iussu Domini &c.

Nos de eo

- I. De vi verbi Dei flexanima.
- II. De piscium, & hominum comparatione,
- III. Cur in piscibus miraculum ostenderit
Dominus?
- IV. De nocturna pīcatione, deg. Nihilo.
- V. De pīcatoribus.
- VI. De iussu: Duc in altum.

P A R S I.

De vi verbi Dei flexanima.

I. **D**Uce Dei Verbum est. 1. Expertissimus Ps. 118. Quā dulcia fauic. meise-
loquia tua: Super mel & fauū ori meo. Ipsius-
pes dedere aquā, coeli māna, &c. 2. Eccl.
40. Tibia & psalterium faciunt melodiam, sed
super viraque lingua suauis. Suauior Verbi
Dei, magisque flexanima. Nam Dei est:
Luc. 21. Ego dabo vobis os & sapientiam. 3. Ex-
ore Herculis pingebant prisci catenam
populostrahentem; Ipsum vero, vt Al-
ciatus describit talem:

Arcum lauā teneri, rigidam ferri dexterā clā-
uam.

Contegit & Nemeos corpora nuda leo.

Quo eloquentia vim exprimebant: qua-
feros populos & agrestes domiisset ma-
gis, quā robore. Athēc fabula est respe-
ctu veritatis in Verbo Dei. Hoc. n. quos
populos non perdomuit? 4. Diogenes i-
ta rapiebatur Antisthenis dissertationi-
bus, vt minanti fustigationem, si rediret,
se ad pedes abiectum diceret: Cade: ne e-
nim ita

Deus Dominus, &c. homini, seruo. & c.
quanto magis, &c. Matt. 18. Serue nequam,
omne debitum dimisi tibi qui arogasti me; non
ne ergo oportuit & misericordi conferui tui? 2.
Rante. Ut prudens nauarchus tempestate supe-
rante non obnivit contra, sed vela cō-
trahit, dum illa deseuat; atque tum pro-
uehitur. Ita cede malis: silentioque in
eoste vindica. Hæc & quanta est victo-
ria?

**Vince bono
mūlum.** 1. Aeneas offa melle à Cerbero obiecta
non allatratuſ vel ad inferos tutus abiit,
Itatu. &c. Nā Prou. 13. Responsio mollis frāgit
iram. 2. Audi patientiam, Psalm. 128. su-
pra dorsum meum fabricauerunt peccatores.
Dorsum eis dedit; non pectore se op-
posuit. Honestā hæc fuga est: dimittere ut
dimittaris.

**Obluisci-
zur per Am-
misiām.** II. 1. Pythagoricum est: Olle abigne re-
motā nullum in cinere vestigiū relinquitur. id
est: Irē memoriam abolet. Cyr. 1. 5. Strom.

2. At monet Isidorus Epist. 12. Iris aqua
inscribendas: amicitias eri. 3. Hem: ab Eth-
nicis vincemur Christiani? S. Basil. or. ut. de
legendis scriptis gentium: ait. Socratē infrin-
gentis sibi colaphum nomen fronti in-
scripsisse imperturbatum, quasi benefi-
cio affectum. 4. Senecel. 2. deira cap. 33.
Aulico suscitanti, qui possit in aula sene-
scere: dictum: Inurias accipiendo: & gratias
agendo iniuriantibus.

Comites. Quo deteriores, qui nec verbo dignā-
tur eum, à quo laſi fuere. 1. Alciatus, &
Pierius produnt ex Physicis duo tympana
dīfringenda citius, quam sonū edant
compulsata; quorum hoc ouina, lupina
istud fuerit teſtum. Ob odium anima-
lium, quod in exuiliis etiam viuit. Tales
isti bestiæ. 2. Leo rugit, lupus vulat, fi-
bilat serpens, crocodilus tamen hisce ac-
utissimis dentib. suauior est, et si elin-
guis sit. Ita elinguēs inimici sunt
crocodili.

nim ita durum reperies baculum, quo me abegeris; quam diu aliquid dixeris, quod dicam. Vbitius Christiane, Zelus est Verbum Dei audiendi.

Audien-
dum Ze-
lo.

II. Ergo ne. 1. Regina Sabæ, 3. Reg. 10. attétius pendebit ab ore Salomonis; quā tu à Prædicatoris! Ati humanam, naturalemque, ac moralem promebat sapientiam. Vere autem. B. ati, qui audiunt verbum Dei, & custodiunt illud! Luc. 1. Nam Vt esurire bonam corporis valetudinē declarat, ait Chrys. homil. 2. in Isa. Sic sermones appetere spirituales, animæ sanitatem arguit.

Indictum
dat prede-
cinationis.

1. Qui pescem explorat, recens sit, an puriscens; si aures seu branchias attendit: Ita ex auribus & auditu Verbi Dei astima Christianum sanum, vel corruptum. Qui enim ex Deo est, verba Dei audit. Ioan. 8.

2. Sanæ aures erant dicens, Psalm. 118. Letabor ego super eloquia tua, sicut qui inuenit spolia multa, q.d. Ut miles diu obsefor vrbis, spe facta deditioñis, ad spolia adspirat; sic ego, &c.

3. Sit vrbis, cuius ciues omnes mortem meruerint: Principis tamen clementia ableget ad eos, non liestores, sed nobiles cum literis gratiæ factæ: quo has animo audirent singuli? Tales leguntur à Prædicatoribus ad peccatores. Ob hanc etiæ baſiuit tāta CHRISTVM affectata, irruens in eum, vt vix in terra locum reperiret: Ergo ascendit nauiculam.

PARS II.

Piscium, & hominum collatio.

Mundani
vani.

1. Ecce stagnum Genesareth. Mundus māre est, ab superbia tumidum, auaritia feruidum, spumosum luxuria. 1. Ioan. 2. Omne, quod est in mundo, aut est concupiſcen-
tia, &c. Natus est Ecclesia; sagena vero S. Litteræ, pescet homines: Vnde versus: Ecclesiam pro naue rego: mihi climata mundi
Sunt mare: Scriptura, retia, pescis, homo.

1. Pisces minores à maiori: ut deuorātur. Iac. 1. Nonne diuites per potentiam opprimunt vos? Abac. 1. Et taces, deuorante impio inſtiorē, & facies hominis quasi pisces mari.

Minores op.
primunt.

2. Nati in mari falsuginem non senti- Dulcis eis
tūt: ita cosmophili nō aëstiment ærūnas miseria
mundi: cuius sał eis mel videtur. Israeli. mundi est.
ta Aegypto pastillio, & porro delectab-
bantur: & præ horum eis memoria dein
manna putebat. Ita silique mundi sunt
quibusdam tanti; vt naucent ad cœleſtia. Vah porriuoros.

3. Pisces, vt aquigenæ, extra aquas vi- Divine
uere nequeunt; Ita extra gratiam Bapti- gratiæ egē-
smi, nemo fidelium. Ioan. 3. Nisi quis renas- tissimi sūt.
tus fuerit ex aqua & spiritu & non potest intro-
ire in regnum Dei. Sicut Naaman sanari
nunquam potuisset, nisi lotus in Jordane. 4. Reg. 5.

4. Pisces nunquam extra periculum Tentatio-
sūt, ne capiātur: plura hominib. pericula nibus expo-
in mundo, infidia, &c. plures à dæmone, car-
ne, mūdo. De Dæmone Ps. 148. Cadet in re-
tiaculis eius peccatores. Ecc. 9. Sicut pesces capi-
untur homo, sic homines in tempore malo, ten-
tationum. Quare Eph. 6. Accipite armaturā
Dei, vt possitis stare in malo. Tali die Satā or-
bē totū in nassam suā pertraxit sub aquis
diluuii. Gen. 7. Itemq; Aegyptum in mari
rubro mensam. Exod. 18.

6. Magni pesces in mari salso, minores
in dulcib. fluuiis viuent. Ita magnæ ani-
mæ in afflictionibus: abiectiores in pro-
speris degere sinuntur. Magni pesces erāt
Iob. Moyses, David, Elias, &c.

PARS III.

Cur in pescib. miraculum ostenderit
Dominus?

Concluserunt pescium multit. copiosam.
Cur? 1. Ut potentiam ac dominium
suum declararet, in obedientia pescium
ipsi præstata. Ps. 8. Omnia subiecisti sub pe-
dibus eius, &c. Et pesces maris. Olim idem
Y 2 castra

castra Israelitarum impleuit coturnicibus. Nu. 21. Quo suum dominium in cœlum ac terram ostendit. Idem Apocalyps. 10. per Angelum, cuius pes dexter super mare, super terram sinistram stabat.

2. Quia cum in diluvio animalia collegisset in arcam, pisces exclusi, relictos diluvio; iam idcirco concludit eos, quasi compensans omissum prius:

3. Quia pisces sunt liberius vagi, quam villa animalia: nec possunt cicurari ullo modo, ut alia ideo potentiam declarat; quod illi etiam ad nutum pareant sibi, quasi cicures.

4. Ut Petro talionem redderet gratus pronaui concessa sibi concessionanti. 1. Ita Sareptana remuneratus est olei multiplicatione, & filii suscitate hospitium dari Elias. 3 Reg. 17. 2. Sunamitida sterili filium dedit pro Eliseo hospitato: eumque deinde mortuum suscitauit. Ecce quam verum Math. 10: Qui vos recipit, me recipit.

Vt prædicatores reddat excitatores in pescationem hominum, imprimis Apostolos pescatores. Quemque trahit modo &c. cui propensior est: Ita, Magos astrorum studiosos, astro trahit: sic captura piscium hic pescatores.

6. Vt Prædicatores à terra abductos es. se debere ostenderet, sicq; eis cere rete. Reducite, inquit, à terra pifillum. Ergo relata avaritia, luxuria, negotiis secularibus, moribusque, in altum ducant perfectio- nis, &c. ac inde sperent felicem in pescatione capturam. Huius figura tubæ argenteæ ductiles fuere; Num. 10. quib. populus ad mouenda castra vocabatur. Ita Prædicatores sint purum à scoria argen- tum, sint sonorum, candidum: sint ducti- les, id est, malleo tribulationum facti.

PARS IV.

Noctes in-
fructuosa.

Denocturna pescatione ac Nibili. 1. Tota noce laborantes nil cepimus. Hoc est. 1. Noce legis Mosaicæ. Nam

Heb. 10. Vmbram habet lex futurorū bong- rum: In ea nulla capiebatur iustificatio. 2. In nocte mundi, In quo mundani in tenebris ambulant. In hac laborant tantum: capiunt nihil. 3. In nocte peccati. Qui enim male agit: odit lucem. In hac nil capi- tur meriti. 4. In nocte mortis. Ad hanc differentes penitentiam rarissime quid capiunt. De ea Dominus: Veniet nox, in qua nemo potest operari.

In verbo autem tuo laxabo rete. Nomine Prædicantem inuocato opus quoq; inchoato. Sin: nil capies. Imprimis vero Prædicator. Alioquin eueniet ei, 1. quod puer Eli- saei. 4. Reg. 4. misso ad reuocandum in vi- tuos filium vidue. At Non surrexit puer: non est vox, neque sensus. 2. Solus Naaman, lo- tus in Iordanè, fuit ab lepra mundatus: 4. Reg. 5. Iussu autem Elisei inibat. Cum tamen plures sexcentis eum intrarint in- iussi, nec tamen sanati sint.

3. Atquani multi concionatores labo- rarent in nocte mundi, & peccati? Hi non res peccau- solum nil capiunt; sed etiam retialace- res. Vt Apostoli: Nam Reficiebant retia. 4. Heutales; Osea 5. Ventum seminabunt & turbinem metent. Molendina ventosa mo- lunt vento flante: stâto hoc, stant. Ita ven- tosi Prædicatores in vîto vanæ gloriæ 5. Non sic Apostoli, 1. Thes. 2. Neque aliquā- do fuimus in sermone adulacionis, neque in oc- casione avaritie, Deus testis est: Nec quarentes ab hominibus gloriam.

11. Rursus: Quot seculares mittunt sua Saculari- retia opificiorum, officiorum, negotio- rum, desideriorum, &c. in mare, & nil ranta- res. capiunt? Cur? Quia Isai. 59. Telas araneæ te- xuerunt. Operæorum opera inutilia: & cogi- tationes eorum cogitationes inutiles. Si resur- gerent Cesares, Reges, philosophi, &c. dicerent, pertotam noctem laboravimus, & nil cepimus. Sap. 5. Lassati sumus in via iniqui- tatis & perditionis, & ambulauimus vias diffi- cultes. Psalm. 75. Dormierunt somnum suū, & nibil.

nihil inueniunt omnes viri diuitiarū in mā
nibus suis.

S. Ioann. Damascenus libr. de Bar-
laam, & Iosaphat refert hāc parabolam.
Eam insperā explicatiuncula reddam.
Fuit; (*homo;*) qui criminis reus, morti ad-
dicitur. Adit supplex tres ordine amicos,
quorum duos summe coluit; tertio ne-
glecto: hos orat, pro se deprecentur. Pri-
mus, (*parentes & cognati:*) negat: tantum,
ait, te comitabor ad mortem. Aditur se-
cundus, (*Diuitia:*) Et hic negat; inuolu-
erum tamen se daturum ait. Aditur ter-
tius, *Virtus:* Hic spondet: apud Iudicem
deprecabor pro te, quin & patrocinabor.
Ecce, Apocalyp. 14. Opera eorum sequuntur
illos. At de duob. istis dicas, Iere. 16. Serui-
tis Diis alienis, qui non dabunt yobis requie die
ac nocte.

Mundani Specatores Nil capiunt.

III. Iacob idololatræ Labano seruiens
queritur Gen. 31. Mutauit mercedem meam
dācem vicibus. Cum mundo frustra expo-
stulantiniurioso cosmoplilii; quantum-
cumque ei seruant: Nil capiunt. Hoc
mundi est: Nihil.

Seruant peccato: Nil capiunt. 1. Pec-
catum Nihil est, ait August. Ethoc sine i-
psō, Deo factum est Nihil. 2. Et I. Cor. 13.
Si charitatem non habeam, Nihil sum. Quia
in statu peccati. Psalm. 72. Ad nihilum re-
ductus sum, & nesciui. 3. Ezech. 28. Nihil
factus es, & non eris in perpetuum.

*Vita est Ni-
bil Est.*

Quin vita hāc mortalís ipsa est Nihil
1. Psalm. 38. Ecce mensurabiles posuisti dies me-
os: & substantia mea tanquam Nihilum ante-
re. 2. Job. 7. Nihil sunt dies mei. 3. Labores
ergo continuare maiorum insignia, no-
bilitarem, &c. & Nihil sunt: Isa. 41. Ecce
rosa est isex nihilo; & opus yestrum ex eo, quod
non est. 4. Quid fama, & gloria? Ioan. 8.
Si ego glorificabo me ipsum, gloria mea Nihil est.
5. Quid dominium in subditos; Gal. 6.
Si quis existimat se aliquid esse, cum nihil sit, i-
pse seducit.

6. Permare, per terras currit mercator ad
Indos,

Vt congreget opes.

Sed hæ quid sunt? Sapiens. 7. Diuitias
Nihil esse duxi in comparatione Illius. 7. Quid
mundus? Ier. 4. Aspergit terra, & vacua erat,
& Nihil.

Ergo Propter quod irritauit impius Deū?
Ps. 9. Hinc qui in istis velit quid pescari.
Delphinum syluis, appingat fluctibus aprum.
Itaq; Due in altū & laxate retia vestra.

P A R S V.

Depiscatoribus bonis ac malis.

I. *D*uc in altū. Piscatores sunt dupli-
ces. 1. Boni ab missione, & vita, aut
illa sola, 1. Matt. 4. Faciam vos fieri piscatores
hominum Petrus Act. 2. Piscatus est pescatum
circa 3000. Rursus Act. 4. ad 5000. Chri-
stus quantum iactatus in alto est? Cum-
que pertulisset omnia; denum Ipse Veni
in altitudinem mari, & tempestas demersit
me. Ps. 68. Idque in Passione. Hic omnes
nassa dæmonis conclusos ac Mortis eri-
piens, vel mortuus pescatus est. 4. Aegy-
ptii exprimut liberatore multorum per
piscem torpedinē. Hic reti captū se senti-
ens, virus effundit, quod ascendens ad
manus piscatoris, torpidas reddit ac se-
mimortuas. Sicque elapso è reti, pisces e-
labūtur oēs. Ita IESV satanæ fecit; La-
queos contriuit, & nos liberati sumus. 5. Quia
igitur, IESV, Diripiſti vincula mea, Tibi sa-
crificabo hostiam laudis. Ps. 115.

II. Mali piscatores Hæretici sunt. Eune
infausti illi de quibus 1. Iere. 16. Ecce, ego
mittam, id est, currere permittam, pescato-
res multos & pescabuntur eos. 2. Et Psal. 118.
Cadent in reticula eius Satanae. 3. Huius
farina fuit Arrius, anno 318. Culus verri-
culum conclusit mūdum. Totus terrarum
orbū ingemuit, & se Arrianum esse miratus est.
ait Hier. Et prodit Tripart. hist. l. 4. c. 8. Ta-
lis fuit Macedonius, finges. Spiritū esse

Y 3 creatu-

creaturam, anno 388. Talis Pelagius, sub annum 400. negans p. orig. & gratiam; tribuens omnia, cœlum quoq; soli libero arbitrio. Talis Manes, & innumeri hærefiarchæ. Vtinam Europa eos non nosset? Qui omnes caruere acceptis à Deo Parentib. istis: *Duc in altum.* Duxerunt; sed iniussi: non vocati, non missi.

P A R S VI.

De iussu: Duc in altum.

Altū my- L. *Vis sensus Dicti huiusce?* 1. An: In sferiorum.

Q ualum mysteriorum diuinorum? Duxit, & dixit: *Tu es Christus Dei viui:* quicquid vulgus de te sentiat. 2. An, *Duc in altum*, id est: Non in solo stagno Genezaret, in que Iudea prædicta: sed ite in vniuersum mundum Aug. l. 2. q. Euang. ait, *Hoc, Duc in altum, ad remotores gentes pertinet.* Sicut Isaías dixit: *Tolle signum in gentes; ad eas, que propius, & quæ longe.*

Lex noua 4. An hic sensus est: Pontifices V. T. viderunt tantum ripam mysteriorum, tu in abyssos prouehare. Tantum differunt lex tabulae, & lex gratia. Placet, quicquid horum senseris.

1. Prohibitiōne cogitationis mali. II. Id figuræ ostendunt. 1. Angelus Danieli, c. 10. visus est præcinctus ad renes: *Apoc. 1.* aut circa mamillas: Quod (ait Richard. à S. Vito. & Pannonius,) Ver. T. opus ipsum luxuriae prohibitum fuerit; in Nuuo etiam cogitationes. Matth. 5. *Dictum est antiquis: Non me haberis: Ego autem dico vobis. Qui viderit mulierem ad concupiscentium eam, iam mechatus est.*

2. Perficitōne operis. 2. Orig. hom. 12. in Exod. Moysis facies resplenduit Exod. 24. sed manus leprosæ fuerunt, Exod. 3. Quia opera V. T. imperfecta: At Christus in transfiguratione totus resplenduit. Hinc Galat. 3. Ita in V. T. pueri vocantur: at Christiani, viri perfecti.

3. Misericordia. 3. In V. T. Moyses præferebat mucronem iustitiae, & cultrum circumcisioñis: at in N. T. Apoc. 1. IESVS habebat in dextera

sua stellas. 7. misericordiæ.

4. Ps. 135. *Fecit duo luminaria magna, mæ-^{4. Digni-} ius, & minus. Solem, in potestatem diei: Lunam* 10. *& stellas in potestatem noctis.* Vbi Arnobius ait, *Sol radiat in lumine agentibus: aliud in nocte iudaica conuersantibus.* Vere Dominus in Sole posuit tabernaculum suum. Psalm. 18. *Hinc Apoc. 1.* visa est Domini facies instar solis radiare: Moysis vero Exod. 34. instar lunæ cornutæ.

5. Lex V. T. fuit iugum importabile. 5. *Faculta-* At in N. T. Act. 15. *Visum est Spiritui S. & te.* Nobis, nihil imponere vobis ultra oneris, quam hec necessaria. Vnde sic vocat Iudeos Mat. 11. *Venite ad me omnes, qui laboratis & onera-* tis. Venerunt multi. His dicit Gal. 5. *State & nolite iterum iugo servitutis contine-* ri. Vere iugum: nam teste Lyrano, & Tostato, erant ultra sexcenta præcepta. At Do- minus ait Matth. 11. *Iugum meum suave, &* onus meum leue.

6. *Id in Arca significatum, transferen-* da ex domo Obededom: Ea enim, ait Lyra ex Rabbinis, seipsam leuauit, ut portan- tes Leuitæ onus non sentirent. 1. Par. 15. Cumque adiunxit Deus Leuitas, qui porta- bant Arcam: idcirco immolabant septem tauri, & 7. arietes.

7. *Veritas* III. Quare *Duc in altum: Id est ingredie-* re in plenitudinem Legis. Nam umbra rerum abiit, & recessit. Gal. 4. *Venit plenitudo tem- poris, misit Deus Filium suum.* Nam Lex ve- tust inanis erat ab gratia: Vnde Apostolus vocat eam, Gal. 4. *infirma, & egena elemen- ta.* Ideo iussit Deus, ut altare holocaustum inane esset, non solidum; Exod. 27. & 38. Et ideo Dominus Matth. 5. *Non veni legem soluere, sed adimplere.* Id est, ait Hier. ibidem, perficere. Quia Rom. 10. Per- fectio Legis Christus.

8. *Clarita-* IV. *Duc in altum, hoc est: Scripturas in-* terpretare; mysteriorum & Religionis reinterpre- adyta reserato. 1. Et vere Apoc. 10. toni- tandi my- triuæ voces sunt in noua Lege: Nam in Ve- steria,

Lere, ait *Rupertus* ibidem, tonitrua confusa,
Inarticulata erant Prophetarum dicta: in
Noua Locuta sunt voces. 2. Inde in V. T. Lex
data est in Synai cum tonitruo *Exod.* 19. &
in caligine: Et Moyses blasphemus balbutie-
bat: at in N. T. Spiritus Sanctus venit in
igne, ut lingua, fecitque disertos, & in
omnem terram exiuit sonus eorum. 3. Iere. 6. 1.
mysterium Triados explicaturus cla-
mat: *â à à*, Domine Deus nescio loqui: quia
puer ego sum. At Apostoli plane sunt elo-
cuti. 1. *Ioan.* 5. Tres sunt, qui testimonium
dant in calo, Pater, Verbum, & Spiritus
Sanctus.

4. Ideo iussit Deus Isaiae c. 8. Sumetibi librum, & scribe in eo stylo hominis, q.d. Non ænigmatio, Motaicoque: sed hominis Dei Christi Iesu.

9. Cognitio.
zio my-
teriorum.
vista animalia sunt habere alas quatuor:
At Iohanni Apoc. 4. habere senas. Quo tan-
to sit maior in Christianis cognitio cœle-
stium rerum. 2. Prædictum Ps. 138. Nox sic-
ut dies illuminabitur. 1. Heb. 1. Multis fariam,
multisque medis olim Deus loquens Patribus in
Prophetu: nouissime diebus istis locutus est nobis
in Filio. Quo sub Doctore non plus pro-
ficeretur: Inde Christiani dicti sūt Disci-
puli Dei. Secundum Istud Isa. 54. Ponam
vniuersos suos Doctos à Domino. LXX. ver-
tunt: didicimus te esse Discipulos Dei.

5. Hinc & Angelos docent Apostoli. Eph. 3. Mibi omnium factorum minimo data est gratia hec in gentib. euangelizare in uestigabilis diuitias Christi, & illuminare omnes, quae est dispensatio Sacramenti absconditi à seculis in Deo, qui omnia creauit: ut imnoteat Principibus, & Potestatibus in caelestibus per Ecclesiam multiformis Sapientia Dei. Vnde infert S. Thomas ibidem. Non videtur ergo irrationabile, quod doceant Angelos Apostoli: qui immediate à Deo sunt edociti. O Altum, in quod Petrus ducere iussus est? Et duxit,

Duxereque, ducuntque quot à Petro
missionem iussionemque accipiunt.

DOMINICA VI. POST TRINITATEM.

*Nisi abundauerit iustitia vestra plus,
quam Scribarum & Phariseorum,
non intrabitis in regnum
cœlorum.*

celorum.
Mass

DAuid, 2. Reg. 10. iustitiae, & domestico-
rum suorum iuxta amans, si qua hos-
ce affici contigisset iniuria, vindicabat.
Ut in Legatis ad Ammonitas, iniuria af-
fectis, declarauit. Minus patitur IESVS
suorum quemquam despici, vel notari.
Quod iniuriam proximi, suam esse du-
cat. Itaque vetat cuiquam vel bilem cie-
ri. Quod qui sequitur, veram is perfe-
ctionem assequitur. Sin' autem, Pharisa-
cæ iustitiae affectator est.

Nos ista.

- I. Veteris ac Nouae Legis comparatio dispar.
  - II. De Pharisaeis iustitia.
  - III. De homicidij immanitatem.
  - IV. De ira tum iusta, tum dira.

PARS I.

Veteris ac Novae Legis comparatio disspar,

Philosophi orbem bipartiti sunt in E- *Præstat*
lementarem, & Cœlestem. Theologi; multis lex
Legem, in Veterem, ac Nouam. 1. Atque noua veter-
vt Cœlestis est 1. dignior natura. 2. Nullis rem-
obnoxia mutationibus. 3. Absole illu-
tris. 4. Dispulstenebris, nubibus, nebu-
lis serena semper serenat elementa : At
vero Elementaris. 1. indigniore est.
2. Variis obnoxia corruptionibus &
generationibus. 3. Luce caret propria.
4. Tenebrat, ac turbat: Ita quoque Lex
Noua. 1. præstat Veteri dignitate rerum. 2.
Constantia immutabili. 3. Magistro iu-
stitia